

Anyanyelvi verseny 1. feladatlap

2014. szeptember 30.

Beküldési határidő: 2014. október 22.

Postacím: 2600 Vác, Géza király tér 8.

A borítékra írjátok rá: Anyanyelvi verseny

e-mail cím: gezaverseny.magyar@gmail.com

A versenyző neve, osztálya:.....

Iskola neve és címe:.....

1. feladat

Ismerd fel a szabályt, majd folytasd a sort még két elemmel! Ügyelj a szófajra is! Toldalékos alakokat nem írhatsz!

a, *töpörtyű, törökméz, törpe*, ..., ...

b, *tanulmányút, hajóút, vasút*, ..., ...

2 pont	

2. feladat

Az alábbi szöveget egy fordítóprogram segítségével ültették át magyarra. Javítsd ki a hibákat, és a szöveg helyes változatát másold a pontsorokra!

a, A fikusznak nincs szükség sok víz. ....

b, Locsolni kell meg egyszer héten. ....

c, Szeret fény és meleg.....

2 pont	

3. feladat

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Lackfi János: Mese Jancsiról, Juliskáról meg az apukájukról
(részlet)

Hajdanában voltak festődinasztiák, a Van Eyck fivérek, Cranachból és Brueghelből volt idősebb és ifjabb, utóbbiból Jan és Pieter, volt továbbá Giacompo, Gentile és Giovanni Bellini. A fiak ott császkáltak négykézláb az apák műhelyében, összemaszatolták magukat és a képeket az ecsettel. Ha egy megrendelésre készült, elegáns portré alját a kicsik felérték és **összekencézték**, a meglett festők alighanem jót nevettek, „na, e gyerekből festő lesz, akárki meglássa”, és legfeljebb csak a tekintély meg a forma kedvéért páholták el a gyerkőcöt, nagy vigyázattal. Úgy képzelem, hogy János és Julcsi ugyanígy az anyatejjel, a szobalevegővel szívta magába a fényképészlátást a Fejér családban, a kicsik rendre összemaszatolták magukat fényvel és árnyékkal, ezek ugyanis a fotós rendes munkaeszközei. Aztán eljön, aminek jönnie kell, Jancsi és Juliska apja, akár a mesebeli favágó, kiviszi gyermekeit a vadonba, és otthagyja őket, mert otthon már nincs elég enni való fény. Jancsi és Juli tehát mostantól az élet, a világ rengetegében **császkál**, gyűjtögetnek, áfonyát, szedret, somot, arcotat, véseteket, tükröződések, és bátran leeszik a mézeskalács házikót a Vasorrú Bába feje fölül.

No, itt a mese félbeszakad, kedves gyerekek, kezdődik a művészeti faggatózás, mert hiszen ezért gyűltünk egybe. Elvégre mi közünk dinasztikához, gyerekszobákhoz, intimpistáskodáshoz, mikor három művész képeit látjuk, a kiállított fotók társalognak egymás között, felelnek egymással, megvan a maguk belső élete. Ezt a sugdosóást persze talán csak az éjjeliőr bácsi hallaná, ha éjszakánként fülelve itt járkálna a teremben, ha a kannás bortól **el nem nyomta volna a buzgóság.**

a, Milyen alkalomra írhatta ezt a beszédet a szerző?

.....

b, Melyik része lehet ez a beszédnek?

.....

c, Milyen két képet használ a bevezetőben?

.....

d, Milyen kapcsolat van a téma és a használt képek között?

.....

.....

e, Mit jelent ez? „... a kicsik rendre összemaszatolták magukat fényel és árnyékkal...”

.....

Mondd másként!

f, „összekencézték”: .....

g, „császkál”: .....

h, „el nem nyomta volna a buzgóság” : .....

8 pont	

4. feladat

Magyarázd meg, írd körül az alábbi közmondásokat úgy, hogy egyik szót sem használhatod, mely szerepel a mondatokban! Ne jelentését magyarázd meg, hanem magát a mondatot!

a, Ha Katalin kopog, karácsony locsog.

.....

b, Ki minden mestere, annak huncutja.

.....

c, A pap is kenyérért prédikál.

.....

Most legyen fordítva! Itt magyarázatok állnak, találd ki, melyik közmondásra vagy szólásra gondoltunk!

d, Egy lánynév szerepel ebben a közmondásban, amely úgy szól, hogy könnyű rávenni ezt a lányt egy kis testmozgásra, mert bár látszólag vonakodik, mégis van kedve ehhez a zenére történő mozgásformához.

.....

e, Egy jármű szerepel ebben a közmondásban, amely arra int, hogy nem érdemes olyan jármű után rohanni, amelyik elmegy melletted, nem visz el egy fuvarra.

.....

6 pont	

5. feladat

Mondd egyszerűbben, szebben!

a, Reméljük, elégedett lesz a kenyérpíritás minőségével!

.....

b, Betegsége végett nem tud megjelenni a megbeszélésen.

.....

c, Dél magasságában már mindig éhes vagyok.

.....

3 pont	

6. feladat

Keress a következő versrészletben egy-egy példát az alábbi költői eszközökre, majd írd őket a pontsorokra!

Szegény anyám csak egy dalt zongorázik.

Egy árva dalt. Azt veregeti folyton,

és megbicsaklik elefántcsont ujja

a fekete-fehér elefántcsonton.

És elfelejti, próbálgatja egyre,

és szállni vágy, mint vérző sas a hegyre...

(Kosztolányi Dezső: Szegény anyám csak egy dalt zongorázik; részlet)

a, megszemélyesítés: .....

b, hasonlat: .....

c, alliteráció: .....

3 pont	

7. feladat

Írj egy 10-15 mondatos fogalmazást arról, hogy melyik országot szeretnéd jobban megismerni, és miért! Megadtuk a fogalmazásod kezdetét.

Egy évre bőségesen elég a pénzem, és azt gondoltam, alaposan megismerem...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10 pont	

8. feladat

Milyen mondatrészek a kiemelt szavak:

a, Nem jó az ördögöt a falra **festeni.** .....

- b, Kopog a szeme **az éhségtől**.. ..
- c, A ló szeretett almát **enni**. ..
- d, Az alma **nem esik** messze a fájától. ....
- e, A tudósok mind **szegények**. ..
- f, Piroslik a **kecskerágó** szőlő árka mellett. ....

6 pont	

9. feladat

Három szóhoz egy népnév! Egészítsd ki a táblázatot a megfelelő előtaggal!

1.		-ágy	-kulcs	kártya
2.		-csizma	-meggy	-nátha
3.		-szalonna	-pipa	-tapasz
4.		-csavar	-szekrény	-acél
5.		-ülés	-méz	kávés
6.		gesztenye	fagylalt	-rizling

6 pont	

10. feladat

Lásd el –val/-vel raggal a megadott szavakat!

- a, Botond .....
- b, Anett .....
- c, gombóc .....
- d, harkály .....

4 pont	

Maximális pont:	50 pont
Elért pontszám:	